

राप्रपा एकलै प्रतिपक्षी एमालेको दबाव छल्ल मुख्यमन्त्री कार्की काठमाडौंमा

भापा(प्रस) । कोशी प्रदेशमा तत्काल सरकार विस्तार गर्नुपर्ने नेकपा एमालेको दबाव छल्ल मुख्यमन्त्री केदार कार्की प्रदेशसभाबाट विश्वासको मत पाएलगत्तै काठमाडौं पुगेका छन् । प्रदेशसभाबाट राप्रपाबाहेकका सबै दलको विश्वासको मत पाएका कार्की त्यसलगत्तै सरकार विस्तार गर्नुपर्ने नेकपा एमालेको दबाव छल्ल काठमाडौं पुगेका हुन् । सविधानको धारा १६८ को उपधारा ५ अनुसार शनिबार मुख्यमन्त्री नियुक्त कार्कीले राखेको विश्वासको मतको प्रस्तावको पक्षमा ८६ मत र विपक्षमा ५ मत परेको थियो । सत्तारूढ गठबन्धनले गरेको निर्णयविपरित नेकपा एमालेको समर्थन लिएर काँग्रेसका ८ सांसदको विद्रोहबाट मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त भएका कार्कीलाई सत्तारूढ गठबन्धनले पनि विश्वासको मत दिएको थियो । मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त भएलगत्तै गठबन्धनले उनलाई स्वीकार गर्दै गठबन्धनकै सरकार अगाडि बढाउने निर्णय गरिसकेकोले उनले मुख्यमन्त्री बनाउन हस्ताक्षर गरेका विद्रोही ८ जना काँग्रेस र एमाले मात्र नभएर सिंगो नेपाली काँग्रेस, माओवादी केन्द्र, एकीकृत

समाजवादी र जसपाको पनि विश्वासको मत पाए । केन्द्रमा डा.शेखर कोइरालाले माओवादी अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल र काँग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवाबीच भएको सहमति अनुसार अगाडि बढ्न चाहेकोले मुख्यमन्त्री कार्कीले सरकार विस्तार केहि समय धकेल्न चाहेका छन् । मुख्यमन्त्री नियुक्त भएपछि विद्रोही काँग्रेसका शमशेर राई र नेकपा एमालेका रामबहादुर मगरलाई मन्त्री नियुक्त गरेका कार्कीले विश्वासको मत पाएपछि सरकार विस्तार गर्ने बताएका थिए । उनलाई समर्थन गरेको नेकपा एमाले संसदीय दलका प्रमुख सचेतक रेवतीरमण भण्डारीले त विश्वासको मत पाएको भोलिपल्ट सरकार विस्तार हुने र नेकपा एमालेले ५ वटा मन्त्रालय पाउने दावी गरेका थिए । पाँच मन्त्रालय दावी गरेको एमालेले मुख्यमन्त्री कार्कीसँग विश्वासको मतअगाडि नै भागबण्डा टुंगो लगाउनुपर्ने र एमालेबाहेक अन्य दललाई सरकारमा नल्याउने प्रतिबद्धता जनाउनुपर्ने अडान लिएको थियो । तर, मुख्यमन्त्री कार्कीले भने प्रदेशमा रहेका गठबन्धन दलहरूको बैठकमा केहि समयभित्रै सरकारलाई

उपसभामुख सिर्जना दनुवारसमक्ष प्रमुख प्रतिपक्षी दलका लागि दाबी पेस गरेका हुन् । सरकार गठनको अन्तिम विकल्प सविधानको धारा १६८ को उपधारा (५) अनुसार मुख्यमन्त्री नियुक्त भएका केदार कार्कीलाई प्रदेशसभाका राप्रपा बाहेका सबै दलले विश्वासको मत दिएकाले प्रमुख प्रतिपक्षी दलको सुविधाका लागि सिटौलाले दाबी पेस गरेका छन् । मुख्यमन्त्री कार्कीले प्रदेशसभामा बुधबार पेस गरेको विश्वासको मत लिने प्रस्तावको पक्षमा ८६ र विपक्षमा ५ मत परेको थियो । काँग्रेसबाट विद्रोह गरेका ८ र एमालेका ३९ प्रदेश सांसदको समर्थनमा गत शनिबार मुख्यमन्त्री नियुक्त भएका कार्कीलाई ९३ सदस्यीय प्रदेशसभामा एमालेका ३९, सत्ता गठबन्धन दल काँग्रेसका २९, माओवादीका १३, एकीकृत समाजवादीका ४ र जनता समाजवादीका १ जना प्रदेश सांसदले विश्वासको मत दिएका थिए । ६

जना प्रदेश सांसद रहेको राप्रपाका ५ जना प्रदेश सांसदले भने विश्वासको मत लिने प्रस्तावको विपक्षमा मतदान गरेका थिए । प्रदेशसभाका पदाधिकारी तथा सदस्यको पारिश्रमिक र सुविधासम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा २ को खण्ड (ड) बमोजिम राप्रपा प्रमुख प्रतिपक्षी दल भएकाले उक्त दलको नेताको यही ऐनअनुसार प्रमुख प्रतिपक्षी दलको नेताको सेवा सुविधाका लागि सिटौलाले माग दाबी पेस गरेका छन् । उक्त ऐनअनुसार प्रमुख प्रतिपक्षी दलका नेताले मासिक पारिश्रमिक ५९ हजार, बैठक भत्ता १ हजार, सञ्चार सुविधा ३ हजार, आवास सुविधा २१ हजार, गाडी, इन्धन १२५ लिटर, मोबिल ५ लिटर, बिजुली र धारा महसुल १ हजार ५ सय, दैनिक भ्रमण भत्ता २ हजार, विदेश भ्रमण जाँदा दैनिक १७५ अमेरिकन डलर र फर्निचरबापत एकमुष्ट २० हजार सुविधा प्राप्त गर्ने व्यवस्था छ । सरकार गठनका लागि समर्थन बाँकी तेस्रो पृष्ठमा

महान चाड बडादशैं, दिपावली, नेपाल सम्बत् तथा छठ पर्वको अवसरमा देश विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् विर्घायुको कामनासहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

प्रोप्राइटर :
भगवानजी शाह
सुनिता ज्वेलर्स परिवार
चन्द्रगढी, भापा

क्षमायाचना

मिति २०८०/०७/०२

भापा जिल्ला शिवसताक्षी नगरपालिका वडा नं. ११ स्थित श्री राष्ट्रिय रमणीय आदर्श मा. वि.दुधेमा मिति २०८० असोज १८ गते विहीवार विद्यालय समय ३.३० मा असोज ३ गते सेवा निवृत्त भएको शिक्षक म गणेशप्रसाद भण्डारीले विद्यालयका प्रधानाध्यापक श्री लालमणि सुवेदीमाथि शिक्षकको मर्यादा र अनुशासनविपरित अभद्र व्यवहार भएको भन्ने सन्दर्भमा विभिन्न मिडिया र सामाजिक सञ्जालहरूले व्यापकता पाएको विषय सबैसामु छल्लुङ्ग छ ।

यो अवस्थाको सुजना हुनुको मुख्य कारण म उक्त विद्यालयमा अस्थायी शिक्षकको रूपमा २०५१/११/१७मा प्रवेश गरी २०६१ सालमा स्थायी भई १९वर्ष ४ महिना २० दिन स्थायी सेवा पुरा गरी २०८० असोज ३ गते ६० वर्ष भई अनिवार्य अवकाश भएको हुँदा मेरो अस्थायी अवधिको संचित विदा ११५ दिन र स्थायी सेवा अवधिको संचित विदा ११० भएको, मैले उक्त सेवा अवधिको संचित विदा ६५ दिन स्थायी सेवा अवधिको विदा ११० दिनमा थप गरी कुल विदा १७५ दिन प्रमाणित गरिदिन माग गरेको र प्र. अ. ले उक्त कुरा आफ्नो पदीय जिम्मेवारी कर्तव्य र प्रचलित ऐन नियमविपरित हुनेगरी अख्तियारको दुरुपयोग गरेर समाजमा नकारात्मक नजिर स्थापना गर्ने कार्य गर्न नसक्ने जनाएपछि मैले आफ्ना सबै डकुमेन्टहरूमा हस्ताक्षर गराइसकेर विद्यालयकै लेखा शाखामा प्र.अ. माथि हातपात गरेको सही साँचो हो । उक्त घटना म अचानक आवेशमा आएर भएको घटना र प्रचलित शिक्षा ऐन नियमावलीविपरित प्रमाणित गर्न प्रधानाध्यापकले नीतिगत र नैतिकताका आधारमा समेत नभिले भए पनि मैले बलजफती गरेकोप्रति स्वयम् लज्जित हुँदै यस विषयबाट तमाम शिक्षण पेशामा आवद्ध शिक्षकहरूले शीर निहुराउनु पर्ने अवस्था सुजना भएको र राष्ट्रिय रमणीय आदर्श मा. वि. का शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक, वि.व्य.स. तथा शिक्षक अभिभावक संघले समेत लज्जानुभूति गर्नेगरीको यो मेरो कार्यप्रति पश्चताप महशुस गरी सबैसामु क्षमा याचना गर्दै प्रत्यक्ष घटनामा जोडिएका विद्यालयका प्रधानाध्यापक श्री लालमणि सुवेदीले आफूले भौतिक आक्रमण सहरेर पनि उदार दिलका साथ मलाई माफी मिनाहा दिने उच्च मानवीय व्यवहारको नमूना प्रदर्शन गर्नु भएकोमा उहाँप्रति नतमस्तक भई शीर निहुराइ क्षमा चाहन्छु । आगामी दिनहरूमा समेत यस प्रकारका अमर्यादित गतिविधि र यस विषयमा प्रधानाध्यापकविरुद्ध नकारात्मक टिका टिप्पणी कर्हिँकसैबाट नहोस् भनी सबैलाई आग्रह गर्दै यति ठूलो गल्तीप्रति क्षमा दान गर्ने विद्यालय परिवार र प्रधानाध्यापक एवं सम्मया समाधानमा सहजीकरण गर्ने सबै महानुभावप्रति जीवनभर कृतज्ञ रहने छु ।

गणेशप्रसाद भण्डारी
पूर्व शिक्षक
श्री रा. र. आ. मा. वि. दुधे, भापा

मोटरसाइकल दुर्घटनामा चालकको मृत्यु

भापा(प्रस) । भद्रपुरमा मोटरसाइकल दुर्घटनामा परी चालकको मृत्यु भएको छ । मृत्यु हुनेमा साबिक पृथ्वीनगर गाविस हाल भद्रपुर नगरपालिका-१ निवासी ५१ वर्षीय योगप्रसाद लिम्बू रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापाका डीएसपी खगेन्द्रप्रसाद रिजालले जानकारी दिए । बुधवार बेलुका ७ बजेको समयमा भद्रपुर-८ स्थित नमुना टोलनाजकै

नेपालीहरूको महान चाड बडादशैं, विजयादशमी, दीपावली, छठ, नेपाल सम्बत् लगायतका २०८० सालका सबै चाडपर्वको सुखद उपलब्धमा सम्पूर्ण दाजुभाई, दिदीबहिनीहरू, बुबाआमाहरू, शिक्षा क्षेत्रका सबै पेशागत संस्थाका पेशाकर्मीहरू, जनप्रतिनिधिहरू, माननीय ज्यूहरू, सुरक्षाकर्मी, मिडियाकर्मी, निजामती कर्मचारी, शिक्षक, विद्यालय कर्मचारीहरू, अभिभावकहरू, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, विद्यार्थी भाईबहिनीहरूमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं । साथै यो सालका पर्वहरूले दशकैविधि सरकारबाट अन्याय र विभेदमा परेका हजारौं पीडित सार्वजनिक विद्यालय अस्थायी कर्मचारीहरूको न्यायोचित जायज माग मुद्दाहरू शिक्षा विधेयक र २०८० को नयाँ ऐन, नियमावली दरबन्दी, सुविधा, उपदानहरू प्राप्त हुन सक्नु भन्ने पनि शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

सचिव : विश्वविक्रम दाहाल
९८१६९२७९०८

अध्यक्ष : चन्द्रप्रसाद प्रसाई
९८२४९७६९९१, ९८४२७११४०६

नेपाल विद्यालय कर्मचारी परिषद्,
तथा सम्पूर्ण जिल्ला समिति परिवार
भापा

डा. विकाश जैशी, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - कलेजो (हिलार)। पेट, ग्यास्त्रिक अल्सर, जर्किडस, हेपटाइटिस रोग
समय: प्रत्येक महिनाको अठ्ठिन आइतबार, काठमाडौंबाट

डा. दिपायन पाण्डे, MD
विशेषज्ञ - खाला, योग, सौन्दर्य, कण्ठरोग
समय: प्रत्येक विहिबार

डा. आलोक झा, MD
विशेषज्ञ - मानसिक, नशा, रोग (बाल तथा किशोर मनोचिकित्सक)
समय: प्रत्येक महिनाको पहिलो शनिबार

डा. केशव कु. मण्डल, MD
विशेषज्ञ - नवजात शिशु तथा बाल रोग
समय: दैनिक सेवा

डा. प्रेम ब. शाही, MS, FISS
प्रमुख विशेषज्ञ - हाडजोर्नी, नशा तथा मेरुदण्ड सर्जन
समय: दैनिक सेवा

डा. हरिशंकर प्र. यादव, MD, FIEM
विशेषज्ञ - मधुमेह, थाइराइड, हर्मोन रोग । समय: दैनिक सेवा

डा. धिरज ताम्राकार, MD
विशेषज्ञ - आन्तरिक मेडिसिन तथा फिजिसियन । समय: दैनिक सेवा

डा. धिरज गिरी, MS
विशेषज्ञ - नाक, कान, घाँटी, टाउको रोग
समय: दैनिक सेवा

प्रा. डा. अरुण सेढाई, MD, DM
प्रमुख विशेषज्ञ - गगौला (किडनी), पिसाब रोग तथा गगौला प्रत्यारोपण फिजिसियन
समय: प्रत्येक महिना विर हरिपटलबाट

प्रा. डा. गौरवराज ढकाल, MS, FISS
प्रमुख विशेषज्ञ - मेरुदण्ड (स्पाइन), गर्भ, कन्जर, नशा दाँड रोग/सर्जन
समय: प्रत्येक महिना विर हरिपटलबाट

डा. धर्मागत भट्टराई, MD, DM
प्रमुख विशेषज्ञ - बाल बायरोल, प्लेजी तथा रोग प्रतिरक्षा (इन्फेक्टि) रोग
समय: प्रत्येक महिना इच्छुलीकेश्वर सेक्टरबाट

डा. विवेक कट्टेल, MD, FRCI
प्रमुख विशेषज्ञ - बायरोल तथा (युरिक एसिड), जोर्नी रोग
समय: प्रत्येक महिना न्यूरो हरिपटलबाट

स्वास्थ्य सेवामा टैलरि
जिवनरक्षा पोलिक्लिनिक
एण्ड डायग्नोस्टिक सेन्टर प्रा. लि.
वित्तमोड-८, भद्रपुररोड, भापा (यामाहा शेरुम् अगाडि)
जानकारीका लागि सम्पर्क
023-531242/023-591566
प्याथोलोजि ल्याब/मिडि-यो एक्स-रे/फिजियोथेरापी/ विशेषज्ञ ओ.पि.डि.
हेल्थ प्लाकेज/डेन्टल/डिजिटल एक्स-रे
9817094601

दशैं
को हार्दिक शुभकामना

महान चाड बडादशैं, दिपावली, नेपाल सम्बत् तथा छठ पर्वको अवसरमा देश विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् दिर्घायुको कामनासहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

प्रोप्राइटर :
मिनप्रकाश मैनाली

सुनमाई वाटर प्रा.लि. परिवार
बिर्तामोड, भ्पापा

दशैं
को हार्दिक शुभकामना

महान चाड बडादशैं, दिपावली, नेपाल सम्बत् तथा छठ पर्वको अवसरमा देश विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् दिर्घायुको कामनासहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

प्रोप्राइटर :
मदन विश्वकर्मा

मनकामना गहना गृह परिवार
बिर्तामोड, (हनुमान सेन्टर) भ्पापा

दशैं
को हार्दिक शुभकामना

महान चाड बडादशैं, दिपावली, नेपाल सम्बत् तथा छठ पर्वको अवसरमा देश विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् दिर्घायुको कामनासहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

प्रोप्राइटर :
यमबहादुर बराइली

गजुरमुखी ज्वेलर्स परिवार
बिर्तामोड, (रत्न सुपर मार्केट) भ्पापा

दशैं
को हार्दिक शुभकामना

महान चाड बडादशैं, दिपावली, नेपाल सम्बत् तथा छठ पर्वको अवसरमा देश विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् दिर्घायुको कामनासहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

अध्यक्ष : राजकुमार राजवंशी
सचिव : सन्तोष बेघा

नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ जिल्ला समन्वय परिषद परिवार
बिर्तामोड, भ्पापा

दशैं
को हार्दिक शुभकामना

महान चाड बडादशैं, दिपावली, नेपाल सम्बत् तथा छठ पर्वको अवसरमा देश विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् दिर्घायुको कामनासहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

प्रोप्राइटर :
बिष्णु कालिकोटे

आयुष गहना गृह परिवार
बिर्तामोड, (रत्न सुपर मार्केट) भ्पापा

दशैं
को हार्दिक शुभकामना

महान चाड बडादशैं, दिपावली, नेपाल सम्बत् तथा छठ पर्वको अवसरमा देश विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् दिर्घायुको कामनासहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

अध्यक्ष : इन्द्र प्रसाई
सचिव : जगनाथ भट्टराई

विराटपोखरी बहुउद्देश्यीय सरोबर विकास समिति परिवार
बिर्तामोड-३ विराटपोखर, भ्पापा

दशैं
को हार्दिक शुभकामना

महान चाड बडादशैं, दिपावली, नेपाल सम्बत् तथा छठ पर्वको अवसरमा देश विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् दिर्घायुको कामनासहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

प्रोप्राइटर :
सन्तोष कालिकोटे

स्मृति ज्वेलर्स परिवार
बिर्तामोड, (रत्न सुपर मार्केट) भ्पापा

दशैं
को हार्दिक शुभकामना

महान चाड बडादशैं, दिपावली, नेपाल सम्बत् तथा छठ पर्वको अवसरमा देश विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् दिर्घायुको कामनासहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

अध्यक्ष :
भवानीप्रसाद दंगाल

हाम्रो नेपाल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. परिवार
बिर्तामोड, भ्पापा

दशैं
को हार्दिक शुभकामना

महान चाड बडादशैं, दिपावली, नेपाल सम्बत् तथा छठ पर्वको अवसरमा देश विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् दिर्घायुको कामनासहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

प्रोप्राइटर :
विरबहादुर धमला

सुवास ज्वेलर्स परिवार
बिर्तामोड, (रत्न सुपर मार्केट) भ्पापा

असल संस्कार र समृद्धिका लागि एनएमसी

नेपाल बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.
क्याम्पे कार्यालय : मेचीनगर-६, काँकरभिट्टा, कोशी प्रदेश

३१ औं वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी सूचना
मिति : २०८०/१३०

संस्थाको सञ्चालक समितिको मिति २०८० असोज २९ गते सम्पन्न पाँचौं बैठकको निर्णयानुसार संस्थाको ३१ औं वार्षिक साधारण सभा तपसिल अनुसारको तालिका बमोजिम एकाइगत तथा उप-एकाइगत आधारमा साथै माइन्ट प्रमाणित सभा समेत सम्पन्न हुने भएको हुँदा सम्पूर्ण सदस्यहरूको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

तपसिल :

- साधारण सभा प्रयोजनका लागि संस्थाका सम्पूर्ण सदस्यहरूलाई क्षेत्रगत आधारमा ७ वटा एकाइमा विभाजन गरिएको छ ।
- साधारण सभा प्रयोजनका लागि प्रत्येक क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने बचत तथा ऋण सेवाकेन्द्रहरूलाई सम्बन्धित क्षेत्रको उप-एकाइ कायम गरिएको छ ।
- निर्धारण गरिएका प्रत्येक क्षेत्र अन्तर्गतका उप-एकाइहरूमा समान कार्यसूचीका आधारमा छलफल तथा निर्णय गरिनेछ ।
- वि.सं. २०८० असार मसान्तसम्म संस्थामा सदस्य बनिस्केका सदस्यहरूलाई मात्र साधारण सभामा सहभागी गराइनेछ ।
- प्रत्येक उप-एकाइगत साधारण सभामा संस्थाको सञ्चालक समिति तथा लेखा सुपरीवेक्षण समितिको सहभागिता रहनेछ ।
- साधारण सभाका लागि तयार गरिएको प्रतिवेदन २०८० कार्तिक २२ गते बुधवार सार्वजनिक गरिनेछ र सोही मितिबाट सदस्यहरूलाई वितरण प्रारम्भ गरिनेछ । साथै सोही मितिमा संस्थाको वेबसाइट र फेसबुक पेजमा अपलोड गरिनेछ । सदस्यहरूलाई गरिएको साधारण सभा सम्बन्धी पत्राचारमा उल्लिखित क्युआर कोडबाट लिंक स्वयान गरेर पनि प्रतिवेदन अध्ययन गर्न सकिनेछ ।
- प्रतिवेदन संस्था अन्तर्गतका सम्पूर्ण बचत तथा ऋण सेवाकेन्द्रहरूबाट कार्यालय समयमा प्राप्त गर्न सकिनेछ ।
- संस्थाको तर्फबाट सार्वजनिक वा वितरित प्रतिवेदनमा उल्लिखित कुनै विषयमा आफ्ना सुझावहरू पेश गर्नुपर्ने भए सदस्यहरूले मिति २०८० मंसिर १ गते शुक्रबार कार्यालय समयसम्म आफ्ना सुझाव, जिज्ञासा तथा टिप्पणीहरू लिखित रूपमा नजिकैको एनएमसी बचत तथा ऋण सेवाकेन्द्रमा बुझाउन सकिनेछ ।
- सुझाव पेश गर्दा सम्बन्धित सेवाकेन्द्र वा संस्थाको आधिकारिक इमेल ठेगाना उगदी अवतल २ लक आ अयउलउमा इमेल समेत गर्न सकिनेछ ।
- प्रत्येक क्षेत्रगत एकाइ अन्तर्गतका उप-एकाइहरूमा तपसिलमा उल्लेख भएबमोजिम दिउँसो ११ देखि ३ बजेसम्म साधारण सभाको आयोजना गरिनेछ ।

मिति	एकाइ	क्षेत्र	उपएकाइ
२०८० मंसिर २ गते शनिबार	१	मेची	काँकरभिट्टा, चारआली, बुधबारे, घुलाबारी, बाहुनडाँगी, ईटाभट्टा, शान्तिनगर, खुट्टीडाँगी, भुकुटी र बौद्धमोड
२०८० मंसिर ३ गते आइतबार	७	इलाम	फिक्कल, इलाम बजार, नयाँ बजार, मंगलबारे
२०८० मंसिर ४ गते सोमबार	२	बिर्ता-अर्जुन	बिर्तामोड, शनिश्चरे, खुदुनाबारी, चारपाने, बुट्टाबारी, सैनिकमोड, गरामनी, सैनिकबजार, महानन्द चोक र दानाबारी
२०८० मंसिर ५ गते मंगलबार	६	मोरङ	कालीकोशी, उर्लाबारी, लेटाड, रंगेली, बेलबारी, दाम्नाभिट्टा र विराट चोक
२०८० मंसिर ६ गते बुधवार	३	भद्रपुर-केचना	चन्द्रगढी, भद्रपुर, राजगढ, गोलधाम, सगरमाथा, बनियानी, पथरीया र बडाबारी
२०८० मंसिर ७ गते बिहीबार	४	कनकाई-रतुवा 'क'	सुर्गा, शरणामती, दुधे, धैलाडुब्बा, शिवगञ्ज, दुर्गापुर, भ्पापा बजार, कुञ्जीबारी र लक्ष्मीपुर
२०८० मंसिर ८ गते शुक्रबार	५	कनकाई-रतुवा 'ख'	केर्खा, दमक, गौरीगञ्ज, गौरादह, बैगुनपुरा, म्वालडुब्बा, चुलाचुली, फाल्गुनन्द चोक, डुडामारी र पाडाजुँगी

उप-एकाइगत साधारण सभाको स्थान सम्बन्धित सेवाकेन्द्रगत उपसमितिले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

- उप-एकाइगत साधारण सभाबाट माइन्ट प्रमाणितका लागि छानिएका ३/३ जना प्रतिनिधिका विचमा २०८० मंसिर १६ गते शनिबार बिर्तामोडमा बिहान ११ देखि दिउँसो ३ बजेसम्म माइन्ट प्रमाणित सभाको आयोजना गरिनेछ ।
- उप-एकाइगत रूपमा आयोजना हुने साधारण सभामा सहभागिताका लागि प्रत्येक उप-एकाइका सदस्यहरूलाई पत्राचार गरिने छ । कारणवश पत्र प्राप्त हुन नसकेमा यसै सूचनालाई आधार मानी आआफ्नो उपएकाइको साधारण सभामा सहभागिताका लागि सदस्य महानुभावहरूमा अनुरोध गरिनेछ ।
- माइन्ट प्रमाणित साधारण सभाको विद्युतीय माध्यम (टेलिभिजन/एफएम/सामाजिक सञ्जाल) मार्फत प्रत्यक्ष प्रसारण गरिनेछ ।

- कार्यालय

सम्पादकीय

चाडपर्वमा सुरक्षामा ध्यान देऊ

हिन्दूहरूको महान पर्व दशैं भित्रिसक्यो । जन्मस्थल छोडेर काठमाडौंलगायतका कर्मस्थलमा बस्नेहरू दशैंको लामो बिदाको सदुपयोग गर्दै घर फर्कौं छुन्, कतिपय फर्किसके । विद्यार्थीहरू पनि घर फर्किन थालिसके यस्तो बेला उपत्यका लगभग सुनसान जस्तो हुन्छ।

चाडपर्वमा मौका छोपेर चोरीलगायतका घटना बढ्ने अधिक सम्भावना हुन्छ। मौका हेरेर बसेकाहरूबाट लुटपाट हुने, घरमा चोरी हुनेदेखि दुर्घटनासम्मको भय रहनेछ । यो भयबाट जोगिन सुरक्षाको भरपर्दो र दरिलो व्यवस्थापन आवश्यक छ।

दशैं नजिकिएसँगै हाट बजारमा भिडभाड बढेको छ। अत्यावश्यक सामग्री किन्नेदेखि लिएर दशैं लक्षित किनमेल गर्नेको भीड लागेको छ । यस्तो बेला चोरी, पकटमारी जस्ता अपराध बढी हुने भएकाले विशेष सुरक्षा सतर्कता जरुरी छ। प्रहरीले दशैं लक्षित सुरक्षा योजना बनाएको बताएको छ । तर, प्रहरीको सुरक्षाले मात्र नागरिकहरू सुरक्षित हुने होइनन्।

घर छोडेर हिँड्दा आवश्यक सुरक्षा सतर्कता अपनाउने एउटा नागरिक तहको उपाय हो । त्यसभन्दा बढी नागरिकहरूले आफ्ना यात्रालगायतका सबै जानकारी सामाजिक सञ्जालमा छुटाछुल्न बनाउने प्रचलन बढेको छ। सामाजिक सञ्जालमार्फत नजानिंदो पाराले आफ्नो गापनियता भङ्ग गरेका कारण पनि नागरिकहरू चोरी र लुटपाटका शिकार बनिरहेका छन्। सुन्दा सामान्य जस्तो लागे पनि आफ्नो व्यक्तिगत विवरण सार्वजनिक गर्ने कार्यमा नागरिक स्वयंले अक्लुषा लगाएको हदसम्म पनि चोरीलगायतका घटनाबाट केही हदमा जोगिन सकिन्छ। चाडपर्वका बेला नागरिकसँग अन्य बेलाको भन्दा बढी नगद सञ्चिती हुने सम्भावनाका कारण पनि चोरीका घटना बढेका छन्।

नागरिकले यस्तो बेला ई-बैंकिङ कारोबार गर्नेदेखि लिएर व्यक्तिगत जानकारी सामाजिक सञ्जालमा नराख्ने गरेर प्रहरी सुरक्षा योजनामा सहयोग गर्न सकिन्छ। अर्कोतर्फ नागरिकले असुरक्षित महसुस हुनेबित्तिकै सुरक्षाकर्मीलाई खबर गर्ने, सुरक्षाकर्मीले सम्भावित जोखिमयुक्त क्षेत्रको पहिचान गरी सुरक्षा रणनीति तय गर्नेजस्ता नीति लिन जरुरी छ। चाडपर्व मनाउने उल्लासका कारण सर्वसाधारणले होस गुमाउने हुँदा यस्तो बेला सुरक्षा निकायले नागरिकलाई व्यक्तिगत स्वास्थ्य र सुरक्षाबारे खबरदारी गराउनेदेखि लिएर सम्भावित अपराधिक जोखिमको मूल्यांकन गरेर नागरिकको सुरक्षामा विशेष ध्यान दिन जरुरी छ। सुरक्षा योजना बनाउँदा यस्ता विषयमा समेत सुरक्षा निकायको ध्यान जान जरुरी छ।

• लोकराज अवस्थी

संयुक्त राज्य अमेरिका नेपालको पुरानो विकास साझेदार राष्ट्र हो । ७६ वर्षदेखि अमेरिकाले नेपालको लोकतन्त्र सबलीकरण, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्दै आइरहेको छ, जसले आधुनिक नेपाल निर्माणमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको छ । विकाससँगै नेपालमा लोकतन्त्रको स्थापना र यसको संरचनागत विकासमा पनि अमेरिकाले अहम् भूमिका रहँदै आएको छ । पछिल्लो समयमा संघीयता कार्यान्वयनमा पनि अमेरिकी चासो बढेको छ । अमेरिकाले कृषिलाई व्यवसायीकरण, जलवायु परिवर्तन, दिगो विकास तथा शिक्षा क्षेत्रमा पनि लगानीको दायरा बढाएको छ । बदलिँदो समय अनुसार अमेरिकाले विश्वभरि आफ्ना साझेदार देशहरूको आवश्यकता अनुसार आर्थिक सहयोग तथा अनुदानको दायरालाई फराकिलो बनाउँदै आइरहेको छ । प्राथमिकताका क्षेत्रहरूको पहिचान भइरहेको छ । पछिल्लो समयमा अमेरिकाले विभिन्न क्षेत्रमा फरक फरक परियोजना र नवीनतम विकासको अवधारणालाई अझैकार गरिरहेको छ, जसले समय अनुसारको विकास तथा परिवर्तनलाई आत्मसात् गरेको पाइन्छ । पछिल्लो एक दशकमा नेपालमा पनि अमेरिकाले लगानी तथा प्राथमिकताका क्षेत्रको दायरा फराकिलो बनाएको छ । सोही अनुसार अमेरिकाले मिलेनियम च्यालेञ्ज कर्पोरेसन (एमसिसी) परियोजनामार्फत नेपालको पूर्वाधार विकास तथा सुदृढीकरणका गर्ने गरी अनुदान उपलब्ध गराएको छ, जुन नेपाललाई हालसम्म उपलब्ध गराएको अनुदान तथा आर्थिक सहायतामा अमेरिकाले गरेको लगानीमा सबैभन्दा ठुलो कार्यक्रम हो । यसले नेपाल-अमेरिका सम्बन्धलाई मजबुत तथा थप नयाँ उचाइमा पुऱ्याएको छ ।

• कपिलबाबु दाहाल

दसैँसँग जोडिएका विभिन्न पौराणिक कथा तथा श्रुतिमध्ये सबैभन्दा मानिएका र चल्तीका (देवीले दानवलाई र भगवान् श्रीरामले रावणलाई वध गरेका) दुवै लेख्य-कथ्य प्रमाणलाई छ्याल गर्दा दसैँको सुरुवात धार्मिक पर्वका रूपमा भएको अनुमान लगाउन सकिन्छ । अहिले पनि दसैँको सुरुको नौ दिन अर्थात् नवरात्रभर विभिन्न मठ-मन्दिरमा मात्रै नभएर घर घरमा पनि गरिने पाठ पूजाको अर्भक यसको धार्मिक महत्व जीवन्त रहेको देखाउँछ । तथापि समग्रतामा मानिसको कष्ट-धार्मिकपनामा आएको परिवर्तन र त्यसका कारक विभिन्न पक्षलाई विश्लेषण गर्दा अहिले आएर दसैँ धार्मिकभन्दा पनि बढी चाहिँ सामाजिक र सांस्कृतिक पर्वका रूपमा स्थापित हुँदै गएको पाइन्छ ।

घर छोडेर पढाइ र कामका लागि बाहिर गएकाहरू घर फर्कने, घर सिँगारपटार गर्ने, अष्टमी-नवमीमा नजिकको मन्दिर र कोटमा पूजा गर्ने, बलि चढाउने, आफूभन्दा ठुलाबाट टीका र आशीर्वाद लिने तथा सानालाई लगाइदिने आदि दसैँको अभिन्न अङ्गका रूपमा रहिआएका परम्परा हुन् । नयाँ र राम्रो लुगा लगाउने, जसरी पनि घर फर्किएर ठुलासँग टीका र आशीर्वाद लिने मात्र होइन आफ्ना नातेदार, छिमेकी, साथीसँग भेटघाट र शुभकामना आदानप्रदान गर्ने पक्ष हेर्दा दसैँमा सामाजिक र सांस्कृतिक पक्षको राम्रोसँग समिश्रण भएको पाइन्छ । सानातिना मतभेद भए पनि शुभकामना, सम्मान र

अहिले दसैँ धेरैका लागि मनोरञ्जन तथा बिदाको समानार्थी पनि भएको छ । अलिक उमेर भएका वा केही दसैँ मानिसकेका मानिसका लागि आफ्नो अनुभवको दायरा अनुसार यो विगतका आफ्नै पारिवारिक,

नेपालको विकासमा एमसिसी

अमेरिकी मिलेनियम च्यालेञ्ज कर्पोरेसन एक नौलो र स्वतन्त्र अमेरिकी वैदेशिक सहायता निकाय हो । यसले विकासशील देशहरूलाई गरिबी न्यूनीकरणमा सहयोग गर्दै आइरहेको छ । अमेरिकाले एमसिसी परियोजना विशुद्ध विकाससँग मात्र जोडिएको सहयोग रहेको जनाएको छ । यसले जुनसकै सैन्य गतिविधिलाई निषेध गर्छ । सैन्य उपस्थितिलाई स्वीकार्दैन । एमसिसी शतप्रतिशत अनुदानमा आधारित विकास योजना रहेको सम्झौतामा उल्लेख गरिएको छ । विसं २०७४ भदौ २९ गते नेपाल र एमसिसीबीच नेपाल कम्प्याक्ट सम्झौतामा हस्ताक्षर भएको थियो । नेपाल सरकार र अमेरिकी सरकारबीच भएको सम्झौता अनुसार मिलेनियम च्यालेञ्ज एकाउन्ट नेपाल विकास समिति (एमसिए नेपाल) र एमसिसीको संयुक्त लगानीमा हुने भनिए अनुसार हाल सञ्चालनमा आइसकेको छ ।

एमसिसीको नेपाल कम्प्याक्ट सम्झौतामा हस्ताक्षर भएपछि नेपालमा शान्ति आशङ्का गर्न थालियो । परियोजनासँगै अमेरिकी सेना नेपालमा आउने हल्ला तथा भ्रम सिर्जना गरियो । सँगै एमसिसीलाई इन्डो प्यासिफिक स्ट्रटेजी (आइपिएस) सँग जोडेर छिमेकी देशहरूको सुरक्षासँग अपत्याख्यासमेत गरियो । हेरेक सम्झौता तथा सहायताका जस्तै एमसिसीका पनि आफ्नै सीमा हुन्छ, बाध्यता हुन्छ, सर्त हुन्छ, कठिनाई हुन्छ, नियम-कानुन हुन्छ, समयवाधि हुन्छ, प्रक्रिया हुन्छ अनि कार्यान्वयनको तरिका हुन्छ, जसले लगानी वा सहायताको सुनिश्चितता गर्छ र सम्बन्धित सहयोग गर्ने निकायलाई विश्वस्त बनाउँछ । अनि उसले सहज लगानी गर्दछ । त्यसैले एमसिसी द्विपक्षीय सम्झौता संसद्बाट पारित गरियो ।

एमसिसी परियोजनाले नेपालका सडक तथा जलविद्युत् विकासलाई मध्यनजर गरेर उपलब्ध गराएको अनुदान हो । एमसिसीको ५० करोड अमेरिकी डलर अनुदान र नेपाल सरकारको १३ करोड अमेरिकी डलर गरी कुल ६३ करोड अमेरिकी डलरको विकास परियोजना हो, जस अन्तर्गत ३१२ किमी उच्च क्षमता (४०० केभी) को प्रसारण लाइन, तीन सबस्टेसन तथा नेपाल-भारत सीमापार प्रसारण लाइन र ९९ किमी सडक स्तरोन्नति

गर्ने गरी परियोजना लागू भइसकेको छ । करिब एक दशकअघि सुरु भएको एमसिसी लागू भइसकेको छ । एमसिसीको अनुदान सहयोगमा काठमाडौंको लप्सीफेदीबाट नुवाकोटको रातमाटे, दमौली हुँदै नवलपरासी र सुनवलसम्म ३१२ किमी प्रसारण लाइन निर्माण हुने छ । सँगै रातमाटे, दमौली र बुटवलमा तीन सबस्टेसन निर्माण हुने छ । सडकको स्तरोन्नति अन्तर्गत भालुवाङ-लमही (दाङ) २७ किमी, चन्द्रीटा (कपिलवस्तु)-भालुवाङ ३५ किमी र लमहीदेखि शिवखोला (दाङ) ३७ किमी सडक स्तरोन्नति हुने छ ।

एमसिए नेपालले आफ्नो आधिकारिक अफिसियल वेब पेजमा एमसिसी लागू भएको डेढ महिना भएको र अब चार वर्ष १० महिना बाँकी रहेको जनाएको छ । एमसिसी परियोजना कार्यान्वयनको दिनान्ती सुरु भइसकेको छ । सार्वजनिक रूपमा समय सीमासहित कार्य अघि बढेको यो पहिलो परियोजना हो । यसले नेपालका राष्ट्रिय गौरवका परियोजनाहरूका लागि पनि अनुसरणयोग्य अभ्यासको थालनी गरेको छ । नेपालमा विदेशी सहायता प्राप्त वा नेपाल सरकार आफ्नै लगानी भएका ठुला परियोजना हुन्, तोकिएको समयभित्र सम्पन्न हुन सकेका छैनन् । परिणामतः परियोजना समयमै सम्पन्न नहुनु तथा लागत बढ्ने गरेका छन् । परियोजना ढिलासँगै आर्थिक अनियमितता पनि बढ्ने भएका कारण पारदर्शिताको अभाव रहेको पाइन्छ, जुन नेपालको विकास अवरोधको मुख्य कारण बनेका छ । एमसिसीले यी सबै समस्या समाधान गरी निर्धारित समयमै सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिएको छ ।

एमसिसीले नेपाल सरकारले माग गरेबमोजिम विद्युत् प्रसारण लाइन विस्तारका लागि सहयोग गरिरहेको छ । हाल नेपालमा सञ्चालन भइरहेका जलविद्युत् योजना पूर्ण रूपमा सञ्चालनमा आएपछि विद्युत् प्रसारण लाइनको चुनौती बन्ने निश्चित जस्तै छ । नेपालको विद्युत् खपतको मुख्य क्षेत्र भनेको भारत वा बङ्गलादेश नै हो । यसका लागि आधुनिक र बढी क्षमताको प्रसारण लाइन निर्माण आवश्यक हुन्छ । एमसिसी नेपालको आर्थिक उन्नति तथा विद्युत् व्यापारका लागि कोसेढुङ्गा साबित हुने छ । सँगै सडक

विस्तारमा पनि एमसिसी परियोजना नयाँ प्रविधिको प्रयोग गरी गुणस्तरीय र सुविधासम्पन्न सडक स्तरोन्नति गर्ने छ ।

एमसिसी परियोजनाको अर्को महत्वपूर्ण पक्ष भनेको वातावरणमैत्री विकास हो । विद्युत् प्रसारण आयोजना तथा सडक मर्मत आयोजना दुवैको कार्यान्वयनका क्रममा वातावरणीय तथा सामाजिक मापण्डसम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तथा कानुनहरूको पूर्ण पालना गरिएको छ । एमसिसी कार्यान्वयनका लागि एमसिए-नेपालले न्यूनतम वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभाव सुनिश्चित गर्न सरोकारवालासँगको परामर्श गर्ने गरी परियोजना तयार पारेको छ । एमसिसीबाट सिर्जना हुने अस्थायी सडक अवरोध, उत्खनन, ध्वनि तथा धुलो जस्ता समस्याको समाधान गर्ने छ । कामदार एवं सामुदायिक स्वास्थ्य एवं सुरक्षालाई मध्यनजर गरी उचित क्षतिपूर्ति, न्यूनीकरण वा व्यवस्थापनलाई सम्बोधन गर्ने नीति लिएको छ ।

नेपालमा विकासको नाममा भइरहेका वातावरण विनाशले स्थानीय समुदायमा नकारात्मक असर परिरहेका छ । सडक निर्माण तथा विस्तारका नाममा वनजङ्गलको फडानी, प्राकृतिक स्रोतसाधनको दुरुपयोग तथा उत्खननले प्राकृतिक विपत् आइरहेको छ । पहिरो जाने, बाढी आउने, डुबान हुने तथा खेतीयोग्य जमिन सुख्खा हुने गरेको छ तर एमसिसीले यी सबै समस्यालाई मध्यनजर गरी वातावरणमैत्री विकासलाई अझैकार गरेको छ ।

एमसिसी परियोजनाले स्थानीयको सहभागिता तथा वृत्ति विकास पनि उर्तिकै प्राथमिकतामा राखेको छ । एमसिसी परियोजना लागू भएको क्षेत्रहरूमा प्रत्यक्ष प्रभावित स्थानीयलाई एकीकृत बस्ती विकास गरी स्थानान्तरण गरिने छ ।

प्रभावित क्षेत्र स्थानीयको रोजगारी तथा क्षमता विकासका लागि पनि नागरिक संस्था तथा स्थानीय संघसंस्थामार्फत कार्यक्रम अघि बढाइरहेको छ । युवा रोजगार, स्थानीय उद्यमशीलता तथा व्यवसायका लागि एमसिसी परियोजनाले विभिन्न क्रियाकलाप

तयार गरी लागू गरिरहेको छ ।

एमसिसीले लैङ्गिक नीति तथा एमसिसी लैङ्गिक एकीकरण मार्गनिर्देशिका (२०१६) जारी गरेको छ । परियोजना तर्जमा तथा कार्यान्वयनका सबै चरणमा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणका लागि आवश्यकता, प्रक्रियाहरू, भूमिका तथा उत्तरदायित्वबारे यस निर्देशिकाले सुनिश्चित गरेको छ । परियोजना कार्यान्वयनपूर्व सामाजिक तथा लैङ्गिक एकीकरण योजना तयार गर्नपर्ने नीति अनुसार तयार भई लागू भइसकेको छ ।

सन् २००४ मा स्थापना भए यता एमसिसीले लगभग ३० वटा देशसँग १३ अरब डलरभन्दा बढी रकमको ३७ वटा अनुदान सम्झौतामा हस्ताक्षर गरिसकेको छ । ३७ वटा सम्झौतामध्ये २५ वटा सम्पन्न भइसकेका छन् । बाँकी १२ वटा सम्झौता कार्यान्वयनमा छन् । अर्को महत्वपूर्ण कुरा के भने, एमसिसी सम्पन्न भएका कुनै पनि देशमा सैन्य गतिविधि सञ्चालन भएका छैनन् । एमसिसी बारेमा जे जति भ्रम थिए, ती कार्यान्वयनको चरणमा आएर गलत प्रमाणित हुँदै गइरहेका छन् । एमसिसी सम्पन्न भएका अरू देशहरूमा परेको छ, न त राष्ट्रको अस्तित्व सङ्कटमा परेको छ । न त कुनै सैनिक हस्तक्षेप भएको छ । एमसिसी कार्यान्वयन भएका देशहरूमा कुनै बाधा अवरोध नभई परियोजना समयमै सम्पन्न भएका छन् । सम्बन्धित देशहरूको आर्थिक विकास तथा वृद्धिमा एमसिसीले सकारात्मक सहयोग गरेको पाइन्छ ।

अन्त्यमा, एमसिसीले नेपालको विकास सहायता नयाँ युगमा प्रवेश गराएको छ । सहकार्य तथा साझेदारीको नयाँ उचाइको आधार तयार गरेको छ । विश्वासको नयाँ जग बसाल्दै छ । देखिएका केही कानुनी तथा व्यावहारिक पक्ष पनि दुवै देशको सम्बन्धकारीमा किनारा लगाइनु पर्छ । एमसिसी नेपाल-अमेरिका दुवै देशका लागि महत्व राख्ने भएकाले कार्यान्वयनसँगै परिणाममुखी बनाउनु दुवै देशको दायित्व हो र जिम्मेवारी पनि हो ।

बदलिँदै दसैँ

आशीर्वाद लिन र दिन कन्जुस्याई नगर्ने उदार नेपाली संस्कृतिले गर्दा हाम्रा परम्परा केवल आलङ्कारिक महत्त्व बोकेका मात्रै होइन कि फराकिलो मानवीय सोचले भरिपूर्ण पनि छन् भन्ने देखिन्छ । दसैँ मनाउन गाउँघरमा फर्कने, एक ठाउँमा भेला हुने, बलि चढाउने, टीका लगाउनेलगायत निश्चित संस्कार र परम्पराको वार्षिक पुनरावृत्ति गर्ने चलनले गर्दा यस चाडले सामाजिक र सांस्कृतिक महत्वलाई भन्ने बढाएको पाइन्छ ।

देशभित्र नै औपचारिक क्षेत्रमा काम गर्नेलाई जुनसुकै तहमा काम गर्ने भए पनि सम्बन्धित रोजगारदाताले दसैँ खर्चस्वरूप एक महिनाको थप तलब दिने, दसैँका लागि सरकारलगायत धेरै रोजगारदाताले बिदा दिने, मानिसले दसैँका लागि भनेर केही महिनाअघिदेखि नै विभिन्न किसिमका तयारी गर्ने आदि अर्भक जोडिएका अभिन्न पक्ष देखिन्छ ।

अर्भक अहिले आएर त उद्योग व्यापारको विस्तारका लागि पनि दसैँलगायत केही ठुला चाडपर्वलाई सम्बन्धित व्यवसायीले अवसरका रूपमा लिएको देखिन्छ । दसैँतिहारको व्यवसायको अवस्था आर्थिक गतिविधिको महत्वपूर्ण सूचक र चालकका रूपमा चित्रण गरिएको समेत देखिन्छ । अन्यथा यो वर्ष जस्तै निराशायुक्त समयका रूपमा लिएको पाइन्छ । भर्खरै हामीले देखेको पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य वृद्धि र तुरुन्तै प्रधानमन्त्रीको निर्देशनमा भएको सोको फिर्तालाई संघारमा रहेको दसैँसँग जोडेर नहेरे पूर्ण रूपमा बुझ्न सकिँदैन । यस अर्थमा यसको सशक्त उपस्थिति र महत्व कसैबाट पनि लुकेको छैन ।

अहिले दसैँ धेरैका लागि मनोरञ्जन तथा बिदाको समानार्थी पनि भएको छ । अलिक उमेर भएका वा केही दसैँ मानिसकेका मानिसका लागि आफ्नो अनुभवको दायरा अनुसार यो विगतका आफ्नै पारिवारिक,

स्थानीय तथा राष्ट्रिय स्मृतिहरूको पुनर्ताजगी गराउने एक किसिमको सम्झना-बिसर्गको माध्यम र थलो पनि भएको पाइन्छ । दसैँ मनाउने चालचलनमा आएको परिवर्तनका कारणले मात्रै नभएर आफ्नो निजी, पारिवारिक जीवन तथा बदलिँदो सामाजिक परिवेशले गर्दा पनि दसैँ एक किसिमको मिश्रित अनुभवको पुञ्जका रूपमा रहेर मानिसको दैनिक जीवनमा जोडिएको पाइन्छ । दसैँसँग सम्बन्धित यी विविध पाटालाई हेर्दा यसको आयाम धार्मिक, सामाजिक र सांस्कृतिकबाट विस्तार भएर आर्थिक तथा राजनीतिक पाटोसम्म फैलिएको मात्रै होइन कि यी विविध आयामबीचको विभाजन एकदमै पातलो र छिपछिपे मात्रै छ भन्ने पनि देखिन्छ ।

मानिसको व्यस्तता र मौसमको अवस्थालाई हेर्दा दसैँ मनाउने समय पनि एकदमै उपयुक्त देखिन्छ । कृषिमा आधारित अर्थतन्त्र भएको समाजमा दसैँ मनाउने समयलाई हेर्दा निकै सोचविचार गरेर बुद्धिमत्तापूर्वक छानिएको देखिन्छ । मुख्य खेतीबाली रोपिसकिएको र अन्न भित्र्याउन नथालेको अवस्था सापेक्षित रूपमा फुर्सिदलो त छँदैछ गर्मी र वर्षा सकिएको तथा जाडो सुरु नभइसकेकाले गर्दा पनि यो समय उत्सव मनाउनका लागि भन्ने उपयुक्त देखिन्छ । यसै गरी दसैँको धार्मिक र सांस्कृतिक महत्वमा समयको उपयुक्तताका कारण सुनमा सुगन्ध थपेजस्तै भएको चाहिँ पक्कै हो तर यो मनोरञ्जनका लागि फुर्सदको सदुपयोग गर्दै मनाउन थालिएको चाडपर्व मात्रै चाहिँ होइन ।

दसैँ मनाउने तरिका पनि एउटा मात्रै छैन । यद्यपि मूल रूपमा एकधरी अलि धेरै जनाले मान्ने-मनाउने त छँदैछ । उदाहरणका लागि विजयादशमीको टीका कति बेला लगाउने, कोसँग पहिले लगाउने र कस्तो रङको लगाउने भन्ने नेपाली समाजको सामाजिक-

सांस्कृतिक विविधता भल्कने गरी फरक चालचलन भएको र यसमा अर्भक स्थानीयता र परम्पराले असर गरेको पनि पाइन्छ । मूल साइतका बेलाका घरमा मान्यजनसँग पहिले लगाउने कि मन्दिर र कोटबाट साँभमा आएको टीका लाएपछि घरमा लगाउने कि, राजा वा अन्य मान्यजन कसैसँग पहिले लगाउने हो भन्ने कुरा अहिले मात्र होइन, यसमा पहिलेदेखि नै विविधतायुक्त भएको र त्यसमा परिवर्तन पनि हुँदै आएको देखिन्छ । दसैँमा रातो टीका धेरैले लगाए पनि केही जातिले पहिलेदेखि अहिलेसम्म सेतो टीका लगाउने चलन रहिआएको पाइन्छ ।

पछिल्ला केही दशकलाई मात्रै हेर्ने हो भने पनि दसैँ मनाउने तरिका, दसैँका विभिन्न पक्षमा निश्चित रूपमा विस्तारै परिवर्तन हुँदै गएको देखिन्छ । नेपाली समाजको आधार भूत सामाजिक र आर्थिक अवस्थामा आएको सकारात्मक परिवर्तनका कारणले गर्दा हाल आएर धेरै मानिसका लागि मासुलगायत मिठो खाना खान र राम्रो लुगा लगाउन अब दसैँ नै कुनैपनि अवस्थाको अन्त्य भएको देख्न सकिन्छ । देशभित्रका आर्थिक गतिविधि, नगदमा आधारित काम र रोजगारको विस्तार मात्रै होइन कि बढ्दो मात्रामा रहेको वैदेशिक रोजगारमा संलग्न देशका विभिन्न ठाउँका युवा, प्रौढ तथा महिलाको नगद आम्दानीमा भएको सहभागिताका कारणले गर्दा धेरै परिवारलाई आधारभूत आवश्यकता पूरा गर्न अब दसैँ नै कुनैपनि छैन । यसको अर्थ सबै नेपालीको आर्थिक अवस्था थपेट रूपमा ठिक ठाउँमा आइसक्यो भन्ने चाहिँ होइन ।

अहिले हाम्रा सामाजिक-सांस्कृतिक उत्सव तथा चालचलन मनाउने क्रममा आक्रामक बजारको प्रत्यक्ष असर परेको देखिन्छ । जसरी पनि धेरै खर्च गर्ने चलन बढ्दो देखिन्छ । हुन त बजार अर्थतन्त्र धेरै प्रभावशाली नभएको दशकौंअघिको अवस्थामा पनि '

आयो दसैँ ढोल बजाई गयो दसैँ ऋण बोकाई भन्ने उखान यसै चलेको त होइन । नसकी नसकी खर्च बढी गर्ने चलन त उति बेला पनि भएको देखिन्छ । दसैँलगायतका हाम्रा चाडपर्व मनाउँदा देखासिकीभन्दा पनि आफ्नो क्षमतालाई ध्यान दिँदै बोभ नहुने गरी मनाउँदा नै वास्तवमा यस्ता चाडको महत्वलाई बढाउने हुन्छ ।

जसरी नेपाली समाज विकासको बाटो एकरुखीय र एकपक्षीय छैन । दसैँ मनाउने चालचलन पनि क्रमशः नयाँ रूपमा प्रकट हुँदै छ । अचेल दसैँ मनाउन धेरै जना विदेशबाट समेत स्वदेशमा आउँछन् भने कतिपय कामकाजी र व्यस्त मानिस दसैँ लागेपछि बिदाको सदुपयोग गर्दै देशभित्र र विदेशमा घुम्न जाने गरेको पाइन्छ । अब टीका लगाउन एकै ठाउँमा भेट्न नसक्नेले भिडियोको माध्यमबाट टाढाबाट नै टीका लगाएर चित्त बुझाएको देखाउने, सुन्ने मात्रै होइन कि भोलेको संख्या पनि बढ्दै छ । वैदेशिक रोजगारीमा संलग्न नेपालीको संख्या बढ्दै जाने क्रममा दसैँ अब नेपाली राजनीतिक-भौगोलिक सीमामा मात्रै सीमित छैन, अब नेपाली नुपुगेको ठाउँ र दसैँलगायत चाडपर्व मनाउन संसारमा धेरै देश बाँकी छैनन् । सामाजिक सञ्जालको बढ्दो प्रयोगले दसैँलगायत चाडपर्व मनाउनु अब निजी-पारिवारिक कुरा मात्र रहेन यो सामाजिक सञ्जालमा पोस्ट्याउनुपर्ने पर्वको अभिन्न भागकै रूपमा विकसित हुँदैछ । बसाइँसराइ र सामाजिक गतिशीलताले गर्दा अहिले नेपालभित्र पनि एउटा जातजाति आफ्नै भनी तथा मानिआएको थातथलोमा मात्रै बसिरहेका छैनन् । स्थायी वा अस्थायी जुनसुकै रूपमा अरू ठाउँमा सरे पनि मानिसले आफ्ना चाडपर्व, रीतिरिवाज आफू बस्ने ठाउँमा नै मनाउन थालेको पनि देखिँदै छ । त्यसैले तिनै किसिमका लोभसार, उधौली-उधौली, माघी, होली, छठ नभएको दशकौंअघिको अवस्थामा पनि '

तपाईं जहाँ भएपनि
प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि

लगाइनु गर्नुहोस

www.pratidindaily.com

राप्रपा ...

दिने बाहेकका सबभन्दा बढी सदस्य रहेको दललाई प्रमुख प्रतिपक्षी दल हुने उक्त ऐनमा व्यवस्था छ । मुख्यमन्त्री कार्कीको नेतृत्वमा सरकार गठनका लागि कांग्रेसका विद्रोही ८ र एमालेका ३९ प्रदेश सांसदले समर्थन दिएका छन् । कानुनीरूपमा सत्तापक्षमा कांग्रेस र एमाले देखिएका छन् । तर, मुख्यमन्त्री कार्कीले प्रदेशसभामा विश्वासको मतका लागि सदनमा राखेको प्रस्तावमाथिको छलफलमा भाग लिँदै माओवादी दलको तर्फबाट बोलेका दुर्गाप्रसाद चापागाईं, एकीकृत समाजवादीका नेता राजेन्द्र राई र जनता समाजवादी पार्टीका प्रदेश सांसद निर्मला लिम्बूले आफूहरूको दलको समर्थन कार्की नेतृत्व सरकारलाई रहेको अभिव्यक्ति दिएका छन् ।

बदलिँदै ..

तथा देउडा आदि कुनै निश्चित भौगोलिक क्षेत्रमा मात्र मनाउने गरी सीमित छैन । परम्परागत रूपमा मनाई आएका जातजाति, धार्मिक समुदायबाहेक अरू समुदायका मानिस पनि ती चाडपर्व मनाउन सरिक भएको पाइन्छ । यस्तो नयाँ चलन सहिष्णु र विविधतायुक्त उदार नेपाली समाजको अर्को नवीन र सुन्दर गहना हो । यसलाई हामीले मलजल र जगेर्ना गर्नु पर्छ । आधुनिक राज्य र यसका सम्बन्धित सबै अवयव पनि यी विविध नवीन प्रवृत्तिका बारेमा निरपेक्ष बस्ने होइन कि तिनलाई गहन रूपमा अध्ययन र विश्लेषण गर्न सक्नु पर्दछ, आफ्नो समाज र संस्कृति कसरी परिवर्तन हुँदै छ भनेर चासो राख्ने र जानकार हुने क्षमताको पनि विकास गर्नु पर्छ ।

दसैं सामाजिक सदभाव, सामाजिक अन्तरसम्बन्ध र अन्तरक्रिया बढाउने एक महत्वपूर्ण सांस्कृतिक चाड रहिआएको छ । जसरी कसैलाई दसैं या कुनै पनि आफ्नो चाड मनाउने छुट छ त्यस्तै गरी अरू कसैलाई यो चाड नमनाउने, भेरो चाड होइन भन्ने पनि छुट छ तर कुनै पनि सभ्य लोकतान्त्रिक समाजमा अरूले मनाउने चाडपर्वलाई विभिन्न किसिमका आरोप-प्रत्यारोप लगाएर त्यसको विरोध गर्ने वा सो मनाउन अवरोध गर्न छुट अपेक्षित छैन र गर्नु पनि हुँदैन । लोकतन्त्रमा आफ्नो अधिकारको प्रयोग गर्दा अरूको अधिकारको दायरालाई संकुचित नबनाउनु हेरक सचेत नागरिकको महत्वपूर्ण कर्तव्य हुन आउँछ । यसैले नै दशकौंको संघर्षबाट प्राप्त हालको सामाजिक, राजनीतिक प्रणालीलाई जीवन्त र अक्षुण्ण राख्न महत्त्व गर्दछ । विविधता नेपाली समाजको विडम्बना होइन, यो त सुन्दर र अमूल्य सम्पत्ति हो, एकअर्काको सहअस्तित्वबाट मात्रै यसको जगेर्ना र संवर्धन हुन सक्छ ।

मानव डेन्टल

काँकरभिट्टारोड, बोलबम पेट्रोलपम्प पूर्व, बिर्तामोड
फोन: ०२३-५४२६९६, मो: ९८५२६४०४०५

स्वास्थ्य मुस्कान, स्वास्थ्य जीवन, यही हो मानव डेन्टलको पहिचान

दैनिक सेवाको लागि

- डा. मेची अञ्चल अस्पतालबाट
- डा. भैरहवाबाट
- डा. काठमाडौंबाट

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

<p>चन्द्रगढी, भद्रपुर</p> <p>लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६३९९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६२८७९९</p>	<p>दमक</p> <p>विष्णु सुब्बा : ९८५२६७०९३७ देविबहादुर बरनेत : ९८९७९२४६२९</p>	<p>मेचीनगर</p> <p>चारआली : ९८४२७०३०९३ गोबिन्द धिमिरे : ९८५५९५०५५०</p>	<p>उलाबारी</p> <p>रुपेन्द्र शर्मा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिपटिम आई: ०२९-५२५६९९</p>	<p>इलाम, मंगलबारे</p> <p>रणवीर लिम्बू ९८९६९८४७५७</p>	<p>काँकरभिट्टा</p> <p>फ्रेन्डशिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४</p>	<p>भ्रापा बजार</p> <p>बरत राजवंशी ९८९७०४९००९</p>
--	---	--	--	---	---	---

आजको राशिफल

<p>मेष</p> <p>धार्मिक र सामाजिक महत्वको क्षेत्रको भ्रमण हुनसक्छ। रोकिएका काम पुनः सुरु। काम विगान चाहनेहरू अगाडि बढ्न सक्छन्। स्वरोजगारीका निम्ति दौडधुप।</p>	<p>कर्कट</p> <p>नयाँ सदस्य थपिन पनि सक्ने सम्भावना छ। आफूसँग भएको क्षमता प्रदर्शन गर्ने। भिनामिसिना काममा धेरै समय खर्चनु पर्नेछ। आम्दानीमा पनि कमी आउनेछ।</p>	<p>तुला</p> <p>शेयर बजारले पनि साथ दिनेछ। सजिलै अरूको मन जित्न पनि सकिनेछ। कला र गलाको प्रभाव बढ्नेछ। भाग्यले विभिन्न अवसर जुराउनेछ।</p>	<p>मकर</p> <p>आफन्त महत्वपूर्ण कार्य सम्पन्न हुनसक्छ। गोपनीय ढङ्गले गरिएको क्रियाकलापमा आज कसै सैलाई परदेशी घर फर्कने योग छ। घरपरिवारमा रमाइलो वातावरण।</p>
<p>मिथुन</p> <p>आजको दिन हाँसखेल र मनोरञ्जनपूर्ण समय हो। प्राविधिक कार्यमा लगाव।</p>	<p>कन्या</p> <p>मठमन्दिरको भ्रमणले ऊर्जा प्रदान गर्नेछ। परोपकारी कार्यमा संलग्न भइनेछ।</p>	<p>वृश्चिक</p> <p>आजको समय मध्यम खालको छ। आज ठूलो लगानी गर्नु उपयुक्त छैन।</p>	<p>कुम्भ</p> <p>आज भाग्यले विभिन्न अवसर जुराउनेछ। घरमा अतिथिको आगमन हुनेछ।</p>